

Ülekandeteenuse võrgutasu järgmise perioodi struktuuri metoodika ettepanek

Erkki Sapp

Energiaturu arendusjuht

Juuni 2018

Energiasüsteem on kiires muutuses:

- Hajatootmise- ja salvestustehnoloogiate kiire areng
- Otseliinide kasutuselevõtmine on üha rohkem motiveeritud

- Ülekandevõrgud muutuvad üha rohkem energia kandjatest varustuskindluse tagajateks.
- Võrgus tulevikus liigub üleval hoitava võimsuse vastu füüsiliselt üha vähem energiat.

Vaja on juba täna õigeid hinnasignaale, et hoida ära ebamõistlikud (investeerimis) otsused tulevikus

Selleks, et ühiskond ei peaks maksma kinni ebamõistlikult suurte võimsuste ülevalhoidmist riskide maandamiseks kohtades, kus see ei ole mõistlik

- õiged hinnasignaalid, mis indikeeriksid selgemalt tegelikku võrgu varustuskindluse tagamise kulusid.
- tänane võrgust võetava energia põhine tariif tuleb viia teatud osas tarbimisvõimsuse ülevalhoidmise põhiseks tariifiks.

Esmane teekaart:

- 01.2018 Eelteatis võimsuskomponendi teemast
- 06.2018 Tutvustame metoodikat ja tüüptingimusi Võrguteenuse ja liitumise nõukojas
- 06-09.2018 Avalik konsultatsioon
- 09.2018 Elering esitab tüüptingimused Konkurentsiametile
- ~01.2019 Konkurentsiamet kinnitab võrgulepingu tüüptingimused
- 01.01.2021 Võimsuskomponendiga võrgutasu kehtestamine

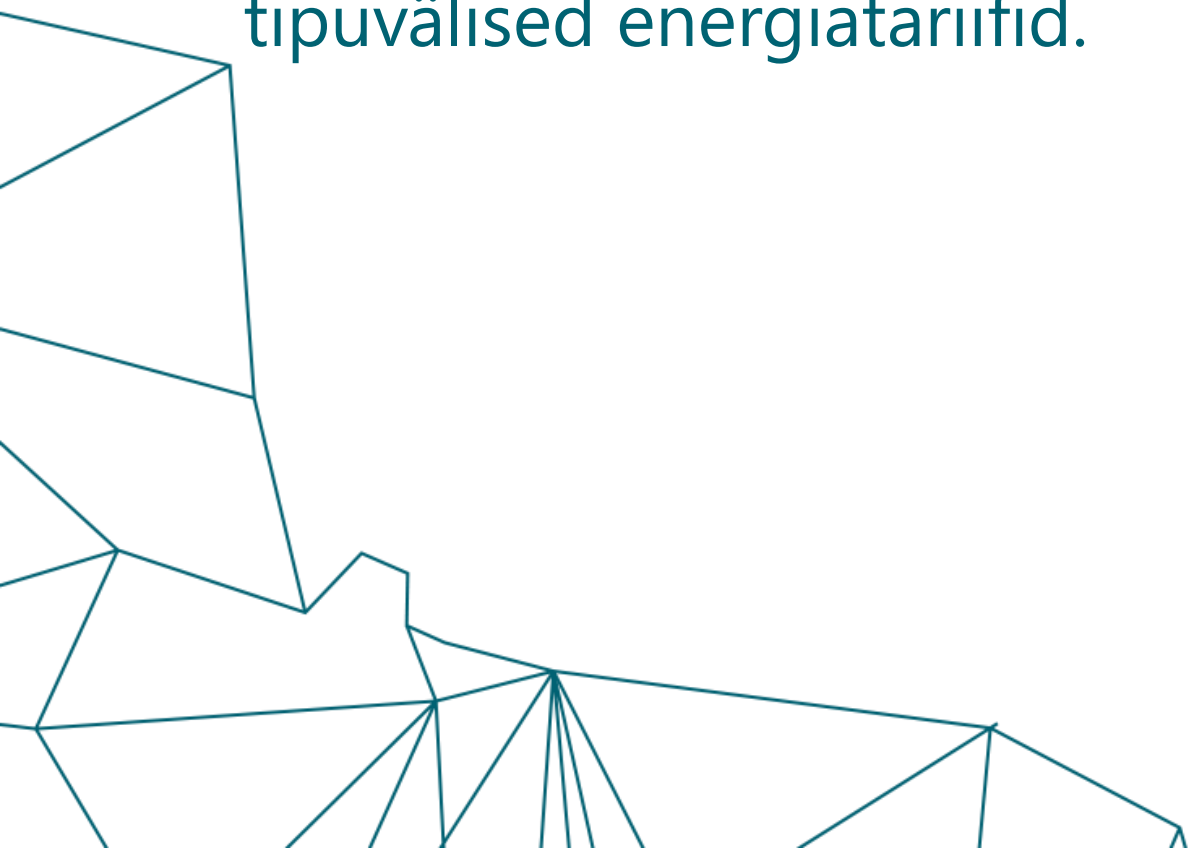
Ettepanek uueks tariifistruktuuriks

Põhimõtted

- Lisaks energiakomponendile lisada ülekandetasule võimsuskomponent
- Võimsuskomponendi arvestamise aluseks võtta võrgulepingutes sätestatud tarbimisvõimsus
 - Täpsemalt alajaama kaupa tarbimiskohtade tarbimisvõimsuste summa
- Võimsuskomponent on aastapõhine, kuid tasutakse koos energiakomponendiga igakuiselt 12 võrdses osas
- Liitumismenetlust ei algatata juhul kui toimub lubatud tarbimise- ja/või tootmisvõimsuse vähendamine

Hinnakiri

- Hinnakirja lisandub võimsustasu €/MVA/aastas
- Hinnakirjast eemaldatakse tarbimisajast sõltuvad tipu ja tipuvälised energiatariifid.

Energiakomponendi ja võimsuskomponendi jaotus

- Vaid veidi üle 10% Eleringi kuludest on otseselt sõltuvad võrku läbivast energiavoost (võrgukaod ja ITC)
- Vältimaks liiga suurt muutust võimsuskomponendile üle minemisel on Eleringi ettepanek kasutada võimsuskomponendi arvutamisel Eleringi kuludest kulumit ja põhjendatud tulukust
- Selline jaotus annab tariifide osakaaluks tänaste väärtuste juures 65% võimsuskomponent ja 35% energiakomponent.

$$T_{lubatud} = \underbrace{MK + TK}_{\text{Energiakomponent}} + \underbrace{PK + PT}_{\text{Võimsuskomponent}},$$

kus:

$T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;
MK - muutuvkulud;
TK - tegevuskulud;
PK - põhivara kulum;
PT - põhjendatud tulukus.

Tänane hinnakiri

Tähis	Nimetus	Võrgutasu (km-ta)	Ühik
A1	Edastamistasu pingel 110 kV (tipuajal)*	14,04	EUR/MWh
A2	Edastamistasu pingel 110 kV (tipuvälisel ajal)**	7,02	EUR/MWh
A3	Edastamistasu 110 kV trafo alampingepoleel (tipuajal)*	15,26	EUR/MWh
A4	Edastamistasu 110 kV trafo alampingepoleel (tipuvälisel ajal)**	7,63	EUR/MWh
A5	Edastamistasu pingel 330 kV	4,81	EUR/MWh
R	Reaktiivenergiatasu	1,54	EUR/Mvarh

2021 hinnakiri*

Tähis	Nimetus	Võrgutasu (km-ta)	Ühik
A1	Edastamistasu pingel 330 kV	2,82	EUR/MWh
V1	Võimsustasu pingel 330 kV	5969	EUR/MVA/aastas
A2	Edastamistasu pingel 110 kV	3,57	EUR/MWh
V2	Võimsustasu pingel 110 kV	10212	EUR/MVA/aastas
A3	Edastamistasu 110 kV trafo alampingepoleel	3,90	EUR/MWh
V3	Võimsustasu 110 kV trafo alampingepoleel	10735	EUR/MVA/aastas
R	Reaktiivenergiatasu	0,51	EUR/Mvarh

* Näitlik, põhineb tänastel andmetel

Võimsuse vähendamine

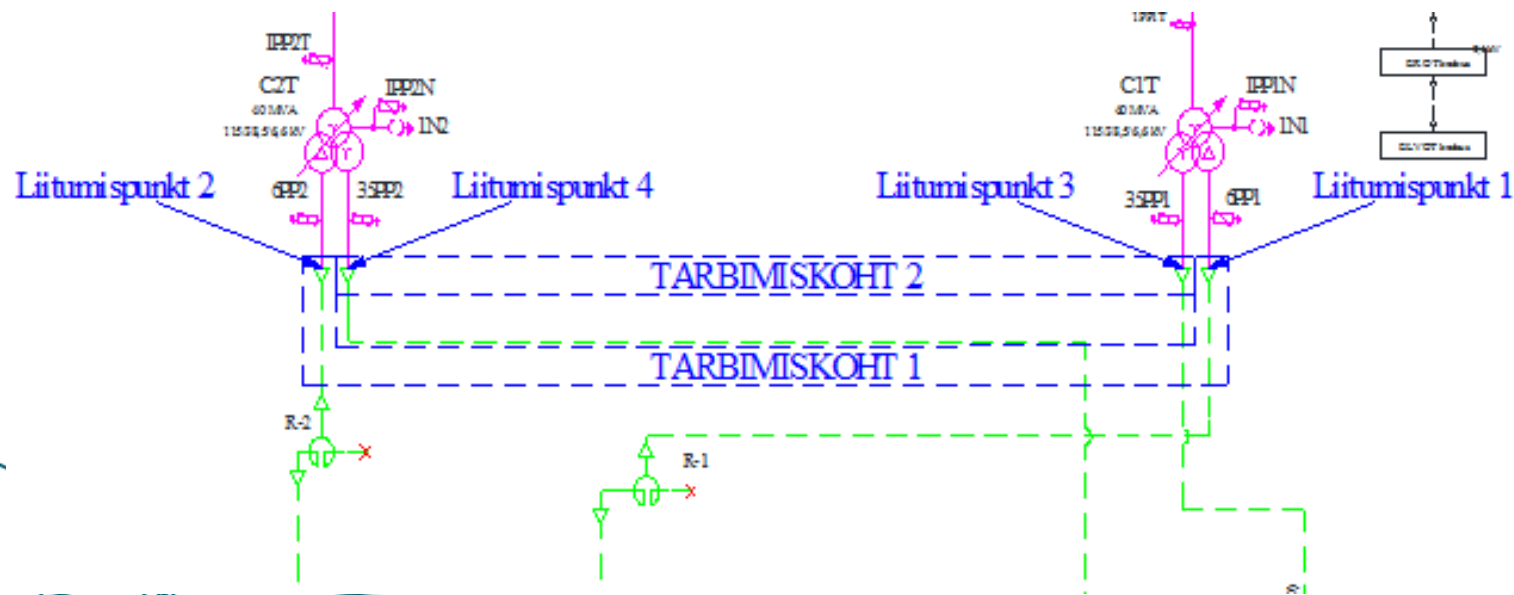
- Tariifi stabiilsuse säilitamiseks ja võrgutasude kulupõhisuse tagamiseks peab Elering võimsuse vähendamisest teadma piisavalt ette, et selle alusel võrgutasu taotlus esitada
- Eleringi ettepanek on sätestada tüüptingimustes 6 kuud etteteatamise periood enne võimsuse vähendamise rakendumist, mis võimaldaks Eleringil sellega võrgutasu taotlemisel arvestada.
- Ettepanek tähendab, et võimsuse vähendamise kehtima hakkamiseks 1. jaanuarist, tuleb sellest ette teatada enne 30. juunit

Võrgulepingus võimsuse ühik MVA vs MW

- Võrgulepingutes on tarbimisvõimsus enamasti sätestatud ühikus MVA. Erandlikult on osades võrgulepingutes ajalooliselt tarbimisvõimsus sätestatud ühikuga MW.
- Sooviksime turuosaliste tagasisidet, kuidas antud erinevus lahendada.
 - Eleringi ettepanek on muuta võrgulepinguid nii, et tarbimisvõimsus oleks kajastatud ainult ühikus MVA
 - Teine variant on kehtestada kaks erinevat võimsustariifi, MW ja MVA põhine, vastavalt reaalsele reaktiivenergia kulu erinevusele.

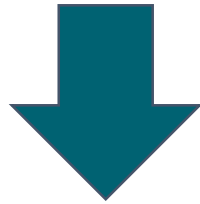
Tarbimiskoht

- Võimsuskomponendi aluseks on alajaama **tarbimiskohtade** lubatud **maksimaalse tarbimisvõimsuse summa**
- Tarbimiskoha tarbimisvõimsus on sätestatud võrgulepingus

Näide 1

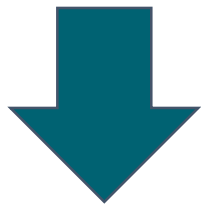
- Lubatud maksimaalne tarbimisvõimsus tarbimiskohas nr 1: 80 MVA;
- Lubatud maksimaalne tarbimisvõimsus tarbimiskohas nr 2: 80 MVA;

Võimsuskomponendi arvestusse kokku 160 MVA

Näide 2

- Lubatud maksimaalne tarbimisvõimsus tarbimiskohtades nr 1 ja nr 2 kokku: 80 MVA;

Võimsuskomponendi arvestusse kokku 80 MVA

Avalik konsultatsioon

- Palume turuosaliste tagasisidet Eleringi ettepanekule võimsuskomponendi rakendamise osas
- Lisaks palume kommentaare võrgulepingu ühikute MVA vs MW küsimusele
- Tähtaeg 01.09.2018
- Kommentaarid palume saata: info@elering.ee ja erkki.sapp@elering.ee

Tänan!